

Zaterdag 27 maart 1915 – ochtendeditie

Te Hansweert is de school voor de kinderen van Belgische vluchtelingen gisteren door de burgemeester Dominicus geopend. Er is plaats voor ongeveer 400 kinderen; de lessen worden gegeven door 4 onderwijzers en 2 onderwijzeressen.

Parijs, 26 maart. Officieel bericht van vanavond:

In de streek van Nieuwpoort zijn artilleriegevechten geleverd.

Meer naar het zuiden hebben wij ten noorden van St. Joris een voor onze linies liggende hoeve ingenomen en bezet.

In België zijn volgens de New York Herald 200.000 handtekeningen verzameld op een petitie aan de Duitse regering om burgemeester Max van Brussel in vrijheid te stellen.

Officiële rapporten van de gouverneur-generaal van Belgisch Kongo zeggen dat de Belgische koloniale troepen in samenwerking met Franse troepen uit Frans-Afrika, de Duitsers, na hun aanvallen van einde augustus II. te hebben afgeslagen, gevoelige nederlagen hebben toegebracht aan de noordwestelijke grens van de Kongo, in Kameroen, en aan de oostelijke grens, in het merengebied.

De volgende bijzonderheden worden aangaande deze krijgsverrichtingen medegedeeld. De Fransen en de Belgen hebben zich gedurende de veldtocht in de Sangha, op 11 december II. van Molundu meester gemaakt, na een gevecht dat drie dagen duurde en waarin de Duitsers verslagen werden. (Molundu ligt aan de Nyoko, zijrivier van de Sangha, in oud Kameroen.)

Het geschut van de Belgische stoomboot "Luxemburg" bracht gedurende dit gevecht de Duitse stoomboot "Bongar" tot zinken.

Na deze overwinning werden de Belgische en Franse vlaggen op de veroverde stelling gehesen.

In dit gebied worden de krijgsverrichtingen als afgelopen beschouwd; alle gevaar voor een inval in het Belgisch grondgebied van de Ubangi en van de Midden-Kongo is geweken. De Duitse troepen zijn tot op 300 kilometer van de grens teruggeworpen, en de Franse troepen hebben weer de twee stroken grondgebied in bezit genomen die bij het verdrag van Berlijn van 1912 aan Duitsland waren afgestaan.

Aan de oostelijke grens van de Kongo, aan de oevers van het Tanganikameer, hebben de Duitsers sinds het begin van de oorlog herhaaldelijk de Belgische posten aangevallen door middel van drie met kanonnen gewapende stoomschepen. Al hun aanvallen zijn echter mislukt. Een telegram door het ministerie van koloniën ontvangen, bericht, dat onlangs, bij een nieuwe demonstratie van de Duitse flotille voor de haven van Lukuga, een van de schepen, de “von Wissman”, door het Belgisch geschut ernstig is beschadigd.

Zaterdag 27 maart 1915 – avondeditie

Parijs, 27 maart. Officieel bericht van hedenmiddag:

In België, in de streek van Nieuwpoort, hebben artilleriegevechten plaats gevonden.

Meer naar het zuiden hebben de Fransen ten noorden van St. Joris een hoeve voor hun linie genomen en bezet.

De tocht der Engelse vliegers naar Antwerpen.

Londen, 27 maart. De Daily Chronicle noemt als het wellicht meest belangrijke resultaat van de aanval der Engelse vliegers op de werf

van Hoboken bij Antwerpen, de ontdekking, dat de Duitsers daar 5 duikboten gebouwd hebben.

De economische toestand van België.

Brussel, 25 maart.

“The commission for Relief in Belgium zal in deze maand tussen de 80.000 en 90.000 ton levensmiddelen over alle provincies van België verdelen. Dit is de grootste hoeveelheid, die er tot nog toe in een maand is uitgedeeld,” lees ik in ons avondblad van 23 maart, en naar aanleiding van deze getallen, wil ik nog eens enkele cijfers naar voren brengen, welke de lezer zullen vergunnen zich een oordeel te vellen over de belangrijkheid van deze voorraden.

Het nationale comité, door welks zorgen de uit Amerika aangevoerde levensmiddelen over de provincies worden verspreid, beschikte op 14 maart jl. over 3430 ton meel en 2400 ton tarwe in magazijn en verwachtte op die datum de lading van zeven schepen, tussen 1 en 14 maart te Rotterdam binnengekomen, welke lading 18.463 ton meel en 5536 ton tarwe bedroeg.

In totaal beschikt het nationaal comité dus op dit ogenblik over rondweg 22.000 ton meel en 8000 ton tarwe; om tot de vereiste 80 à 90 duizend ton te komen, zullen dus de tussen 14 en 31 maart te Rotterdam aangevoerde en aan te voeren voorraden 50 à 60 duizend ton moeten bedragen, een cijfer dat moeilijk te bereiken zal zijn.

Anderzijds brengen wij in herinnering dat de benodigde voorraad o.a. bedraagt: voor West-Vlaanderen 3000 ton per maand, voor Brabant 10.000 ton per maand, zodat het totaal benodigde ruw op 50.000 ton per maand geschat zal mogen worden, waarbij dan de dagelijkse uitkering per hoofd nog op minder dan 200 gram berekend is. Dit laatste getal is een gemiddelde, want op vele plaatsen wordt nog

volstaan met 150 gram per dag, hetgeen een minimum is, terwijl 250 gram per dag het gemiddelde, dat nu reeds vrij algemeen bereikt is, behoort te wezen.

Een van onze medewerkers heeft er voor enkele dagen, na een reis door België, in deze krant zijn verwondering over uitgesproken, dat voor de bezoeker het land zo weinig littekens meer vertoont van de wonden, in het najaar geslagen. Vergeefs, zegt hij, zou men naar loopgraven of andere sporen der legerscharen, welke hier langs trokken, zoeken, en de landman gaat zijn dagelijkse weg, alsof er niet gebeurd was.

Tegen deze indrukken trekt de Gentse Bien Public te velde, in enkele beschouwingen, die zeer zeker weergegeven behoren te worden, daar zij ons de keerzijde der medaille vertonen.

In de toestanden, gegroeid uit de ontwikkeling van nijverheid en handel, zegt het blad, zijn materiële verwoestingen slechts bijzaak; zij raken onze nationale voorspoed slechts aan de oppervlakte, mag men zeggen. Maar daarnaast veroorzaakt de oorlog in de levensorganen van ons economisch bestaan diepe wonden, die soms onherstelbaar zijn. Lijden zelfs de onzijdige staten, Nederland, Spanje, de Scandinavische rijken niet onder de stilstand van de nijverheid en de belemmeringen van de handel? De aangerichte verwoestingen kunnen niet vanuit een spoorwegcoupé beoordeeld worden; men zou, om zich daarover een begrip te vormen, in de huizen moeten binnendringen, te midden der gezinnen uit de werkliedenstand en tot in de families, die gisteren nog voor rijk werden aangezien.

Meer dan een ander land was België voorbestemd de economische terugslag van de oorlog te ondervinden, zelfs voor het geval waarin de strijd niet het Belgische grondgebied tot toneel zou hebben

genomen. De bebouwbare oppervlakte van het land toch is veel te klein om aan zeven en een half miljoen inwoners de benodigde levensmiddelen te verschaffen, hoe hoog de landbouw er ook zou worden opgevoerd, en daarom zijn wij Belgen verplicht een groot deel van onze verbruiksartikelen uit het buitenland te ontbieden, en zijn wij eveneens verplicht, om onze invoer te kunnen betalen, van onze kant uit te voeren, dus voort te brengen. Storing van de wereldhandel ontnemt ons onze afzetgebieden en de grondstoffen, waar onze nijverheid behoefte aan heeft, en daarmee onze voorraden levensmiddelen.

Het totaal van onze in- en uitvoer bedroeg in 1912 negen miljard, waarbij 2 ½ miljard transit te voegen is; dat was dus een cijfer, dat het dubbele bedraagt van dat van Engeland, wat de bevolking aangaat (in 1911 voor Engeland 575 F per inwoner, voor België 1080 F). Daaruit volgt de geweldige verwarring, die de bijna volkomen vernietiging van in- en uitvoerhandel over ons gebracht heeft; het was de stilstand voor onze nijverheid, de werkloosheid voor onze werklieden, het zou de hongersnood geweest zijn, wanneer medelijdende volkeren ons niet te hulp waren gekomen. Afgescheiden van elke invasie, zouden wij ons in elk geval in een verschrikkelijke toestand bevonden hebben alleen al door de oorlogscrisis, terwijl men daarbij nu voegen kan de gevolgen van de krijgsverrichtingen en van de bezetting.

Men mag de oppervlakkige sporen van de oorlogsgesel doen verdwijnen, loopgraven dichtmaken, doden begraven, puin opruimen, velden omploegen, maar daaruit moet niet besloten worden dat België's rampen een einde hebben genomen. Lange jaren van volhardend werken zullen nodig zijn om de helling, waarlangs wij in enkele dagen afgestort zijn, weer op te klimmen, doch dat zal ons lukken, juist omdat wij, in plaats van voor de oppervlakkige beschouwer romantische houdingen aan te nemen en over onze

rampen te wenen, ons weer aan het werk weten te zetten na de stormen.

De tegenwoordige ongelukken, besluit het blad, hebben ten gevolge gehad dat ieder zich ervan heeft kunnen overtuigen, dat een nauwe band alle takken van nationaal leven onderling verbindt. Vroeger ontdekte men zekere strijdigheid tussen de belangen van de burgerij en die der werklieden, tussen die van arbeid en kapitaal, tussen die van stad en platteland. Laat ons hopen, dat deze vooroordelen nu verdwenen zijn en het innige verband tussen al onze belangen beter begrepen zal worden. Door de eendracht van al onze krachten zal de welvaart herleven.